

Có m t hi n t ng mà ai cũng th y đó là dân ta thích nh u. Nh u t quê lên đ n ph . Nh u m i lúc m i n i. Tác h i c a nó đã có nhi u ng i nh c đ n, lãng phí c a nó cũng đã có nhi u th ng kê, v y t i sao ng i ta v n c nh u th ga?

Nh u có muôn hình v n tr ng, nh ng nói đi nói i thì cũng ch có hai lo i là nh u ki u nhà nghèo và nh u ki u nhà giàu. Nh c đ n nghèo thì c nh m h ng nông thôn và ti n. V đ y ta th y đa ph n thanh niên đ u say nàng men nh đi u đ . Chi u chi u, t i t i, sáng sáng i t t p v i nhau, chén tù chén t c trông r t vui v . Lâu ngày thành thói quen, không nh u th y nh b n nh m i, nh u ri t thành nghi n. Nghi n r i thì r u là nh t th gian h n c v con. B i vì sao nên nông n i? M i ng i đ u có nhu c u vui ch i gi i trí. Nh ng ta th y đó, ã nông thôn có gì đ th a mãn nhu c u này. M t vài n i t ng đ i khá thì có m t sân kh u ngoài tr i, c m c t i t n g i vì hi m ho m i có đoàn văn ngh v di n hai ba đêm. Đi kh p các làng xã xuôi nam ng c b c đ ki m đ c n i nào có r p chi u phim, ch thi tho ng phòng thông tin văn hoá huy n h p đ ng đ c v i ai đó đ ng màn nh ph c v cho vài ba hôm là quý l m r i. Câu l c b th thao, sân v n đ ng là nh ng th xa x ch dành cho thành ph , vì thành ph m i thu i đ c nhi u ti n. Sách báo cũng khó có đ t s ng ã nông thôn, vì nhà n c ch quan tâm mà t nhân ai can đ m l m thì cũng ch dám m m t ti m lèo tèo vài ba th cho có v . Truy n hình thì có, phát thanh cũng có, mà đi n thì ch p ch n lúc có lúc không, lúc m nh lúc y u, ch a k nh ng vùng còn leo lét đèn đ u, và không ph i nhà ai cũng có ti n s m tivi hay mua cassette. Mu n vui ch i không l c l ng nh ng ngoài b đê, ru ng c nh đấm con nít. M i x r u g o ch vài ba ngàn, bia t i thì u ng tính lít ch không tính chai, thêm m t con khô hay m t gói đ u ph ng, cũng ch ng m t bao nhiêu ti n mà anh em ta kéo nhau i hàn huyên cũng vui. Không nói đ n trình đ văn hoá kém đ n đ n nh n th c cũng kém ã nông thôn, vì đó là chuy n dài c a v n đ đ u t cho giáo d c. Ta ch gi s n u có nhi u khu vui ch i gi i trí lành m nh b ích và u đ i cho nông thôn, li u hi n t ng làm b n v i ma men có còn ph bi n?

Cũng có th nói ng c i, ã thành ph thi u gì n i vui ch i sao bà con v n c kéo nhau đi nh u. Nh ng ti ng "dzô, dzô" r t khí th t các bàn nh u vang ra t n ngoài đ ng cũng cho ta th y ã thành ph nh u khác đ i quê. Sinh viên th c t p ph i m i c phòng nh u m i đ c g i là bi t đi u. Ông tr ng phòng "A lê, anh em!" th là ph i khăn gói tháp tùng, n u không s b cho là không hoà đ ng, hay l may ông tr ng phòng cho là ghét ông thì cũng khó s ng. Các c quan, công ty ph i lo chiêu đãi các s p l n t trung ng đ n đ còn an tâm không b khó đ sau này. Vì mi n c ng nên không ít ng i v a nghe đ n ch nh u là s n tóc gáy, th mà v n ph i lê l t t i p khách h t tr n này đ n tr n khác. Nh ng b a nh u ã đây tính t ti n trăm cho đ n ti n tri u, tính t ti n đ ng cho t i ti n đô. Nh ng không ph i b a nh u nào cũng ph i móc ti n túi ra tr , hoá đ n ta c đem v ki m cách thanh toán i. Th nên, c nh u ch ng c n b n tâm chia trí. Đây không còn là vì nhu c u vui ch i n a, mà là nhu c u làm v a lòng các c p trên. Nhi u ng i trong chúng ta ph i chi u lòng nh ng k có quy n th đ mua l y cái s b o đ m cho mình. Th nên, ch ng nào còn s đòi h i c a các quan thì ch ng đó nh u v n còn tràn lan ã thành ph .

V   i v i t ng ng  i, nh u hay không l  quy n của c  nh n. Nh ng d ng nh   a s  không c  s  l a ch n n o khác. Học l c   u v  b t   c   , sau    thành quen, quen r i thành th ch. Qu n nh u   kh p n i, m c nhiên c i s  nh u tr  thành b nh th  ng. Nh ng   i v i thanh niên, chúng ta c  suy nghi  g i khi c i chuy n không m y t t   p   y tr  n n b nh th  ng trong x  h i? C  nh u  y ki n cho r ng nước ta c n nh u chuy n t t   p sao không n i, l i c     c p nh ng c i ch a t t. N u nghi  v y, chúng ta l i m c ph i b nh s nh thành tích nh  nh ng ng  i l m c n b  nh  nước. M n x  h i m i ngày m t ti n b  h n, chúng ta phải m  x  nh ng c i ch a t t    c  m t th i   , m t h nh   ng   ng   n nh  m  kh c ph c khuất   i m . B o c o thành tích, m  th  ng l  thành tích   m nh  nh  nước th  ng l m ch  khi n x  h i ngày c ng l n b i. L i c  m t ki u ph n lu n kh c cho r ng   u ph i l i g i   l nh   o nước ta, c c nước khác tr n th  gi i h  c ng c  nh ng v n    t  ng t . L i suy nghi     không kh c g i th y nh  h ng x m b n th u m  c     cho r c ng p nh  c a m nh ch  không th y c n thi t ph i qu t   n cho s  ch s . Mong r ng thanh niên chúng ta không t  h o h o, không t   i v t v nh    nh n v  quan t m   n nh u v n n n c a   t nước.